

WZPS-3.431.7.4.2024.MK

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 18-21 czerwca 2024 r.
w Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemyślu**

Jednostka kontrolowana:	Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu
Adres jednostki:	ul. Kołobrzeska 14, 78-123 Siemyśl
Podmiot prowadzący:	Wójt Gminy Siemyśl

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie, osoba kierująca kontrolą,
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 34/2024 z dnia 27 maja 2024 r.

W dniu 28 maja 2024 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1-3; 16-17)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu dokumentowania pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, a od dnia 1 listopada 2023 r. w związku ze zmianą przepisów ustawy o pomocy społecznej – w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu jest od dnia 1 sierpnia 2019 r. Pani Agnieszka Bany.

(Akta kontroli str. 53)

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Siemyśl.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Kierownika Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr 67/XV/92 Rady Gminy w Siemyślu z dnia 28 stycznia 1992 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu.

Statut Ośrodka wprowadzono Uchwałą Nr 173/XXXIV/09 Rady Gminy Siemyśl z dnia 19 sierpnia 2009 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu. Do dokumentu wprowadzono szereg zmian, wynikających z nowych zadań jednostki. Ostatnią zmianę do Statutu przyjęto na sesji Rady Gminy w dniu 23 czerwca 2020 r. Uchwałą Nr 110/XII/20.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny jednostki wprowadzono Zarządzeniem Nr 3/2020 z dnia 9 września 2020 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Zarządzeniem Nr 1 z dnia 2012 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu w dniu 2 kwietnia 2013 r. wprowadzono w jednostce jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt. Ostatnią aktualizację wprowadzono w dniu 24 stycznia 2022 r. Zarządzeniem Nr 3/2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu (uzgodniono z Archiwum Państwowym w dniu 11 kwietnia 2022 r. – Znak: O-I.420.41.2022).

(Akta kontroli str. 23-46)

W okresie objętym kontrolą Kierownik oraz Główny Księgowy posiadali upoważnienia Wójta (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

(Akta kontroli str. 47-48)

Struktura organizacyjna, stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych, wykaz szkoleń

W jednostce zatrudnionych jest 9 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 2 pracowników socjalnych.

Gmina Siemyśl liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Gminy Siemyśl - stan na dzień 17 czerwca 2024 r.) 3 848 mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy.

(Akta kontroli str. 53)

Ze sprawozdania rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach MRiPS-03 wynika, że rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą w 2023 roku wynosiła 47 rodzin (112 osób w rodzinach).

Ośrodek spełnia warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Nie spełnia natomiast warunku art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Z wyjaśnień Kierownika OPS w tym zakresie wynika, że wielokrotne próby pozyskania pracownika socjalnego z wymaganymi kwalifikacjami nie przyniosły efektu.

(Akta kontroli str. 231-243)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, iż pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

Wymagania kwalifikacyjne osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej określa art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.). Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać wykształcenie wyższe, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kierownik OPS w Siemyślu posiada wykształcenie wyższe, niezbędny staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in:

- „Praca z dziećmi i rodzinami, które doświadczyły straty, porzucenia-pomoc w przeżywaniu żałoby oraz zerwaniu więzi” (2 pracowników),
- „Ustalanie dochodu i przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego w pomocy społecznej (1 pracownik),
- „Współpraca asystenta rodziny/pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w pracy z dzieckiem dojrzewającym. Rozwojowe kamienie milowe, trudności wychowawcze i emocjonalne nastolatka. Skierowanie do młodzieżowego ośrodka wychowawczego, jako eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń wychowawczych” (2 pracowników),

- „Ustalanie odpłatności a także zwolnienie z opłaty za Dom Pomocy Społecznej po nowelizacji przepisów. Procedura krok po kroku. Elektroniczna postępowania” (1 pracownik),
- „Molestowanie seksualne dzieci-regulacje prawne, diagnoza psychologiczna i profesjonalny wywiad z dzieckiem i rodziną, obszary przemocy seksualnej wobec dzieci i skutki jej doświadczania” (1 pracownik),
- „Zachowania ryzykowne nastolatków-substancje psychoaktywne, alkohol. Internet, inicjacje seksualne” (1 pracownik),
- „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych” (2 pracowników).

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą nie korzystali z superwizji pracy socjalnej.

(Akta kontroli str. 54-55)

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400zł. W OPS w Siemyślu dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem ok. 25 dnia każdego miesiąca.

Funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu zlokalizowany jest na parterze budynku Urzędu Gminy Siemyśl przy ulicy Kołobrzskiej 14. Obiekt jest własnością Gminy Siemyśl. Ośrodek zajmuje nieodpłatnie 8 pomieszczeń biurowych. Z tyłu budynku znajduje się wejście dla osób niepełnosprawnych, do których prowadzi pochylnia.

Każdy pracownik socjalny posiada osobne pomieszczenie, w którym przyjmuje interesantów w godzinach urzędowania Ośrodka. W godzinach od 10⁰⁰ do 13⁰⁰ pracownicy socjalni pracują w terenie.

W budynku Ośrodka jest zamontowany system alarmowy i jest zlecona ochrona budynku.

OPS w Siemyślu wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Jednostka pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej odbywa się w kasie Pomorskiego Banku Spółdzielczego w Świdwinie – Punk kasowy w Siemyślu, przelewem na wskazane konto bankowe świadczeniobiorcy oraz w szczególnych przypadkach, na pisemny wniosek klienta świadczenia z pomocy społecznej przekazywane są przekazem pocztowym na adres

domowy świadczeniobiorcy. Terminy wypłaty świadczeń wywieszone są na tablicy ogłoszeń znajdującej się w OPS oraz na stronie BIP.

Jednostka nie dysponuje samochodem służbowym. Pracownicy socjalni poruszają się po terenie gminy własnymi samochodami, na podstawie delegacji służbowych.

(Akta kontroli str. 49-52)

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Gminy w Siemysłu podjęła następujące uchwały:

- Nr 265/XXXV/22 z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemysł na lata 2023-2029;
- Nr 324/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- Nr 323/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego;
- Nr 322/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2024-2028;
- Nr 275/XXXVI/23 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- Nr 274/XXXVI/23 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego;
- Nr 81/IX/19 z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- Nr 12/III/18 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego;
- Nr 11/III/18 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr 203/XL/10 z dnia 26 marca 2010 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu;
- 246/XXXIX/18 z dnia 4 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za świadczenie w formie udzielenia schronienia przez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych;
- Nr 344/XLIX/24 z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie usług opiekuńczych;

- Nr 221/XXXVII/18 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

OPS w Siemyślu corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2022 r. przekazano do Rady Gminy w dniu 7 kwietnia 2023 r., natomiast za 2023 rok w dniu 18 kwietnia 2024 r.

(Akta kontroli str. 194-195)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R oraz sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

(Akta kontroli str. 325-243)

Kierownik OPS w Siemyślu, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Gminy sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Sprawozdanie z działalności jednostki z realizacji zadań za rok 2022 przekazano Radzie Gminy w dniu 16 marca 2023 r., natomiast za 2023 r. w dniu 13 marca 2024r.

W dniu 28 marca 2023 r. Kierownik Ośrodka przedłożył Wójtowi Gminy Siemyśl sprawozdanie z wykonania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl za rok 2023 (Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy obowiązuje na lata 2023-2029).

(Akta kontroli str. 196-224)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społecznej

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2023 r. udzielono 10 osobom, w tym 9 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 52 048 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr OPS.VIII.5100.13.1.2020

Decyzja Nr OPS.III.5100.1.2024

Decyzja Nr OPS.III.5100.2.2023

Decyzja Nr OPS.III.5010.2.2024

Decyzja Nr OPS.III.5100.1.2023

Decyzja Nr OPS.III.5010.4.2024

Decyzja Nr OPS.III.5010.3.2024

Decyzja Nr OPS.V.5100.2.2023

Decyzja Nr OPS.III.5010.1.2024

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

W sześciu skontrolowanych sprawach decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2023 r. ogółem z dożywiania skorzystały 32 osoby z terenu funkcjonowania OPS w Siemyślu. Łączny koszt programu to 16 302 zł (13 042 zł w ramach dotacji celowej, 3 260 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłku objęto 24 dzieci.

Organizacją posiłków dla dzieci z terenu Gminy Siemyśl zajmują się następujące placówki:

1. Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Siemyślu, ul. Szkolna 10,
2. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Charzynie, ul. Wojska Polskiego 11.

Kierownik OPS corocznie zawiera z Dyrektorem Szkoły Podstawowej im. Noblistów Polskich w Siemyślu porozumienie na przygotowanie i wydawanie posiłków w danym roku szkolnym. Z porozumienia wynika, że posiłki dla dzieci i uczniów z terenu gminy Siemyśl przygotowywane są w stołówce szkolnej Szkoły Podstawowej w Siemyślu. Posiłki dla uczniów Szkoły Podstawowej w Siemyślu i w Charzynie wydawane są w czasie trwania zajęć szkolnych oraz w okresie ferii zimowych, natomiast obiady dla dzieci z oddziałów przedszkolnych wydawane są przez cały rok (w dniach kiedy odbywają się zajęcia). Posiłki do szkoły w Charzynie są przewożone samochodem służbowym należącym do Urzędu Gminy Siemyśl przez pracowników gospodarczych Urzędu. W okresie objętym kontrolą dwoje uczniów zamieszkałych na terenie gminy korzystało z dożywiania w szkołach na terenie miasta Kołobrzeg – w tym przypadku również Kierownik OPS zawarł porozumienie z organizatorem dożywiania na przygotowanie i wydawanie posiłków uczniom wskazanym przez OPS.

W trakcie przerwy wakacyjnej Program realizowany jest poprzez świadczenia pieniężne przyznawane rodzinom, osobom samotnie gospodarującym czy też osobom, u których świadczone są usługi opiekuńcze (jeżeli występuje taka potrzeba) w postaci zasiłków na zakup żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr OPS.V.5113.5.2023

Decyzja Nr OPS.III.5113.2.2024 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr OPS.V.5113.6.2023 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr OPS.III.5113.1.2023/2024 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr OPS.III.5113.2.2023 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr OPS.III.5113.3.2023/2024 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr OPS.V.5113.4.2023

Decyzja Nr OPS.V.5113.3.2023 (data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji)

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr OPS.V.5102.9.2023

Decyzja Nr OPS.III.5102.7.2023

Decyzja Nr OPS.V.5102.6.2023

Decyzja Nr OPS.V.5102.8.2023

Decyzja Nr OPS.III.5113.1.2024

Decyzja Nr OPS.III.5113.2.2024

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

W sześciu skontrolowanych sprawach (świadczenia pieniężne i niepieniężne) decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

W sześciu skontrolowanych sprawach (świadczenia niepieniężne) data przyznania świadczenia jest wcześniejsza niż data wydania decyzji. Z istoty świadczeń niepieniężnych wynika, że nie mogą być przyznane z datą wsteczną, gdyż o ich przyznaniu decyduje aktualna sytuacja osoby uprawnionej do przyznania ww. świadczenia, ustalona zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Wobec tego należy stwierdzić, że świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej nie mogą zostać przyznane z mocą wsteczną, mogą być udzielone jedynie na przeszłość.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r., Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz Uchwała nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rada Gminy w Siemysłu przyjęła uchwałę Nr 324/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, Nr 323/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, Nr 322/XLV/23 z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2024–2028, Nr 275/XXXVI/23 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, Nr 274/XXXVI/23 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, Nr 81/IX/19 z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, Nr 12/III/18 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, Nr 11/III/18 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 201–2023.

Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2023 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w formie posiłku dla ucznia odpowiednio na wniosek dyrektora szkoły (program osłonowy).

(Akta kontroli str. 146-161)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu długotrwałej choroby (dla 6 osób) oraz niepełnosprawności (dla 1 osoby). Łącznie wydatkowano kwotę 21 611 zł (18 556 zł w ramach dotacji celowej oraz 3 055 zł w ramach środków własnych) .

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr OPS.III.5101.5.2024

Decyzja Nr OPS.III.5101.10.2024

Decyzja Nr OPS.5101.5.2023

Decyzja Nr OPS.V.5101.6.2023

Decyzja Nr OPS.III.5101.4.2024

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła w niektórych przypadkach więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Wszystkim decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto 20 osób. Ogólnie na tą formę pomocy wydatkowano kwotę 15 255 zł. Świadczeniem w postaci specjalnego zasiłku celowego objęto 7 osób i wydatkowano kwotę 6 904 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr OPS.III.5102.5.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.4.2024
Decyzja Nr OPS.III.5102.11.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.3.2024
Decyzja Nr OPS.V.5102.3.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.2.2024
Decyzja Nr OPS.V.5102.19.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.8.2023
Decyzja Nr OPS>III.5102.9.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.6.2023

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

W jednym skontrolowanym przypadku świadczenie przyznano na okres dwóch miesięcy. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że przyznano świadczenie na okres dwóch miesięcy, ze względu na to, że było to świadczenie przyznane na zakup opału. W związku powyższym pouczono Kierownika Ośrodka, że świadczenie w postaci zasiłku celowego z zasady powinno być świadczeniem o charakterze jednorazowym na konkretny cel, a nie świadczeniem okresowym. Przyznawanie zasiłku jedną decyzją na okres dłuższy niż jeden miesiąc, nosi znamiona świadczenia okresowego, przekracza zatem założenia art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W sześciu skontrolowanych sprawach decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Zdarzenie losowe, klęska żywiołowa

W okresie objętym kontrolą nie przyznawano pomocy finansowej z zakresu zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej.

6. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 9 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 372 796 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr OPS.V.5120.1.2023

Decyzja Nr OPS.V.5120.1.1.2023

Decyzja Nr OPS.V.5120.1.2.2023

Decyzja Nr OPS.III.5120.4.2022

Decyzja Nr OPS.V.5120.1.1.2022

Decyzja Nr OPS.III.5120.1.2.2023

Decyzja Nr OPS.III.5120.1.3.2023

Decyzja Nr OPS.III.5120.1.3.2024

Decyzja Nr OPS.III.5120.1.2022

Decyzja Nr OPS.V.5120.2.2022

Decyzja Nr OPS.III.5120.2.1.2023

Decyzja Nr OPS.III.5120.2.1.2024

Decyzja Nr OPS.V.5120.2.2023

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczana jest odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na niezmienionym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Wszystkim decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą żaden mieszkaniec gminy nie otrzymał decyzji odmownej dotyczącej umieszczenia w domu pomocy społecznej. Żadna osoba nie oczekiwała również na umieszczenie w DPS.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 134)

7. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Na terenie gminy Siemyśl funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami psychicznymi, prowadzony przez Stowarzyszenie „Feniks”. Pracownicy socjalni Ośrodka na potrzeby ośrodka wsparcia kompletują niezbędne dokumenty oraz przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe z uczestnikami. W okresie objętym kontrola przeprowadzono 28 takich postępowań.

8. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2023 r. z usług opiekuńczych skorzystały 3 osoby. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 37 737 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr OPS.VIII.5122.15.2019

Decyzja Nr OPS.III.5122.2.2024

Decyzja Nr OPS.III.5122.1.2024

Decyzja Nr OPS.VIII.5122.14.2019

Decyzja Nr OPS.III.5122.1.2024

Indywidualny zakres świadczonych usług szczegółowo ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego i wyszczególniony jest w treści decyzji administracyjnej przyznającej ww. świadczenie. Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość, częstotliwość oraz koszty odpłatności przyznanych usług opiekuńczych.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych na terenie Gminy Siemyśl reguluje uchwała Nr 344/XLIX/24 z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie usług opiekuńczych oraz Nr 221/XXXVII/18 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków

przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W jednostce w okresie objętym kontrolą 3 osoby świadczyły usługi opiekuńcze na podstawie zawartej umowy cywilno-prawnej (zlecenie).

Ośrodek sprawuje nadzór nad jakością świadczonych usług opiekuńczych poprzez koordynację pracy opiekunów, wsparcie merytoryczne dla opiekunów, karty pracy osoby świadczącej usługi opiekuńcze.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

W jednym skontrolowanym przypadku decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W okresie objętym kontrolą nie przyznawano pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

(Akta kontroli str. 144)

10. Schronienie

Gmina Siemyśl w ramach zabezpieczenia potrzeb mieszkańcom w zakresie zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych w okresie objętym kontrolą zawarła umowę na świadczenie usług schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy ze *Stowarzyszeniem MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach*.

Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie.

W toku kontroli ustalono, że Gmina Siemyśl w terminie zgłosiła do „Rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach” miejsca, w którym zabezpieczyła miejsce w przypadku udzielenia osobie bezdomnej schronienia.

W okresie objętym kontrolą nie udzielono pomocy w postaci skierowania osoby bezdomnej do schroniska.

((Akta kontroli str. 144))

11. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych, a od dnia 1 listopada 2023 r. mieszkań treningowych lub wspomaganych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od dnia 1 listopada 2023 r. w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Jak wynika z informacji przedstawionej przez Kierownika Ośrodka w zasobach gminy znajduje się mieszkanie chronione, które w związku ze zmianą przepisów ustawy o pomocy społecznej, zostało przekształcone w mieszkanie wspomagane (Zarządzenie Nr 3/2024 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemysłu z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przekształcenia mieszkania chronionego w mieszkanie wspomagane i wprowadzenia regulaminu funkcjonowania mieszkania wspomagane). W okresie objętym kontrolą nikt nie został objęty pomocą w ramach umieszczenia w mieszkaniu chronionym/wspomagany.

(Akta kontroli str. 121-130)

12. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

W okresie objętym kontrolą nie realizowano świadczenia w postaci wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

(Akta kontroli str. 144)

13. Sprawienie pogrzebu

W okresie objętym kontrolą nie udzielono świadczenia w postaci sprawienia pogrzebu.

(Akta kontroli str. 144)

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń oraz realizacji poszczególnych rodzajów świadczeń przeanalizowano następujące decyzje:

Decyzja Nr OPS.VIII.5100.13.1.2020

Decyzja Nr OPS.III.5100.1.2024

Decyzja Nr OPS.III.5100.2.2023

Decyzja Nr OPS.III.5010.2.2024

Decyzja Nr OPS.V.5113.5.2023

Decyzja Nr OPS.III.5113.2.2024

Decyzja Nr OPS.V.5113.6.2023

Decyzja Nr OPS.III.5113.1.2024

Decyzja Nr OPS.III.5113.2.2024

Decyzja Nr OPS.III.5101.5.2024
Decyzja Nr OPS.III.5101.10.2024
Decyzja Nr OPS.5101.5.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.5.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.4.2024
Decyzja Nr OPS.III.5102.11.2023
Decyzja Nr OPS.III.5102.3.2024
Decyzja Nr OPS.V.5120.1.2023
Decyzja Nr OPS.V.5120.1.1.2023
Decyzja Nr OPS.V.5120.1.2.2023
Decyzja Nr OPS.VIII.5122.14.2019
Decyzja Nr OPS.III.5122.1.2024

W treści decyzji wskazuje się terminy wypłaty świadczeń (świadczenia pieniężne). Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w OPS Siemyśl zawarto 1 kontrakt.

Podczas kontroli przeanalizowano wskazany dokument. W aktach opisano szczegółowo sytuację osoby, także określano cele i założenia kontraktu, ustalono daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu rocznym MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach* w 2023 roku wsparciem Ośrodka objęto 47 rodzin (112 osób w rodzinach). Pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 1 rodzinie (2 osoby w rodzinie).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu w ramach swoich zadań i możliwości stara się zapobiegać zwiększaniu liczby osób bezdomnych oraz bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez różnorodne działania. Pracownicy socjalni w ramach codziennych obowiązków współpracują z szeregiem instytucji jak np. szkoły, Sąd, Policja, poprzez wymianę informacji o podopiecznych, wspólne interwencje i wizyty monitorujące w środowisku. Dodatkowo wspierają podopiecznych w wypełnianiu

dokumentów urzędowych jak np. wnioski do PZON, wnioski o dodatek (mieszkaniowy, osłonowy), świadczenia rodzinne i alimentacyjne, wnioski o przyznanie świadczeń emerytalno – rentowych, lokali mieszkalnych itp. Pracownicy socjalni w ramach obowiązków służbowych uczestniczą w grupach diagnostyczno - pomocowych w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego. Angażują się w działania skierowane do seniorów (organizacja Wieczoru Wigilijnego, Balu Seniora, Śniadania Wielkanocnego). Pracownicy socjalni uczestniczą w rekrutacji osób zgłaszających się do udziału w wypoczynku letnim organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie, jak również prowadzą postępowania dotyczące wypłaty pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego. Cyklicznie odwiedzają placówki oświatowe w celu omówienia bieżących problemów uczniów, współpracują z Filią POW w Trzyniku prowadzoną przez Stowarzyszenie „Feniks” oraz ze Stowarzyszeniem MONAR, w zakresie przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych na potrzeby innych jednostek.

Pracownicy socjalni dokumentują udzielone wsparcie w postaci pracy socjalnej na podstawie wywiadów środowiskowych, kontraktów socjalnych oraz notatek służbowych z podejmowanych działań.

W ramach zabezpieczenia potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego na terenie gminy Siemysł funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, w którym nieodpłatnie świadczy pomoc psycholog, terapeuta ds. uzależnień, specjalista ds. przemocy. Punkt Konsultacyjny ma swoją siedzibę w budynku Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Siemysłu. Specjaliści pełnią dyżury w ustalonych dniach i godzinach lub też ustalają indywidualne godziny spotkań z osobami potrzebującymi wsparcia. Ponadto osoby potrzebujące mogą skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. Klienci Ośrodka mogą znaleźć informacje o dostępnych formach poradnictwa specjalistycznego, podstawach jego udzielania i terminach przyjmowania specjalistów w siedzibie Ośrodka, na Tablicy Ogłoszeń, w siedzibie Punktu Konsultacyjnego, na Tablicy Ogłoszeń GOKiB oraz na stronie BIP OPS w Siemysłu (<https://bipops.siemysl.pl/bip>).

Ośrodek w ramach działania na rzecz lokalnej społeczności współpracuje również z organizacjami pozarządowymi:

Nazwa organizacji pozarządowej	Opis współpracy oraz wspólnie podejmowanych działań
Stowarzyszenie Feniks	Kierowanie podopiecznych do POW, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, organizacja wspólnych imprez integrujących środowiska osób niepełnosprawnych i osób starszych
Stowarzyszenie MONAR	Sporządzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby innych jednostek, wsparcie merytoryczne w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej osób tego potrzebujących
Koła Gospodyń Wiejskich	Współorganizacja imprez i przedsięwzięć skierowanych do środowiska lokalnego

Jednostki OSP	Współorganizacja imprez i przedsięwzięć skierowanych do środowiska lokalnego
---------------	--

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu realizuje zadanie w zakresie m.in. opracowania i realizacji projektów socjalnych. W okresie objętym kontrolą Ośrodek zrealizował następujące programy i projekty socjalne:

- **„Spotkanie Wielkanocne”** - celem programu była integracja środowisk osób starszych i niepełnosprawnych, kultywowanie zwyczajów wielkanocnych poprzez aktywizację osób starszych i niepełnosprawnych oraz włączenie się w życie społeczności lokalnej. Z programu skorzystało ok. 70 osób. Spotkania odbyły się w 2023 i 2024 roku.
- **„Gminny Wieczór Wigilijny”** – celem projektu była integracja środowiska osób starszych i niepełnosprawnych, kultywowanie zwyczajów Bożego Narodzenia poprzez wsparcie osób starszych i samotnych, odwiedziny osób starszych w ich miejscu zamieszkania, integracje międzypokoleniową – wspólne kolędowanie. Z programu skorzystało ok. 70 osób.

Gmina Siemyśl uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na podstawie zawartego porozumienia z Zachodniopomorskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie i Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Koszalinie. W 2023 r. wydano 5 skierowań po odbiór produktów żywnościowych (dla 27 mieszkańców).

W aktach kontroli znajdują się informacje Kierownika OPS w Siemyślu na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 59-145)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Kierownikiem Ośrodka ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

W skontrolowanych sprawach z zakresu realizacji świadczeń w postaci zasiłków stałych, posiłków, świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, zasiłków okresowych, zasiłków celowych bądź specjalnych zasiłków celowych, kierowania bądź odpłatności za pobyt w DPS oraz przyznawania świadczeń w ramach usług opiekuńczych, decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes strony bez faktycznego uzasadnienia do zastosowania trybu wynikającego z art. 108 Kpa.

W sześciu skontrolowanych sprawach (świadczenia niepieniężne - posiłki) data przyznania świadczenia była wcześniejsza niż data wydania decyzji. Z istoty świadczeń niepieniężnych wynika, że nie mogą być przyznane z datą wsteczną, gdyż o ich przyznaniu decyduje aktualna sytuacja osoby uprawnionej do przyznania ww. świadczenia, ustalona zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Wobec tego należy stwierdzić, że świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej nie mogą zostać przyznane z mocą wsteczną, mogą być udzielone jedynie na przyszłość.

Ponadto w dniach przeprowadzania kontroli w Ośrodku zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych, co jest niezgodne z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzone uchybienia wynikały z nieprawidłowej interpretacji przepisów prawa, braku wnikliwej kontroli dokumentacji jednostki przed wydaniem decyzji w sprawie przyznania pomocy w postaci świadczeń niepieniężnych - posiłków. Skutkiem jest nieprawidłowe przyznawanie pomocy w postaci posiłku w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz nadawanie decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności bez faktycznego, indywidualnego uzasadnienia. Brak trzeciego pracownika socjalnego skutkuje jedynie niedopełnieniem warunków przepisu art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej. Nie obniża to standardów pracy socjalnej, gdyż gmina liczy 3848 mieszkańców, a klientami ośrodka w 2023 roku było jedynie 47 rodzin.

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 25-27 listopada 2019 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemysłu (Znak sprawy: ZPS-3.431.10.9.2019.ML) działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami i wydano następujące zalecenia pokontrolne (Wystąpienie pokontrolne z dnia 30 kwietnia 2020 r. - ZPS-3.431.10.9.2019.ML):

1. Podjęcie wzmożonych starań o zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych, zgodnie z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej – *zalecenie nie zostało zrealizowane*.
2. Prawidłowe ustalanie odpłatności klientów za pobyt w domu pomocy społecznej, dokonanie rozliczenia błędnie obliczonych odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS – *zalecenie zostało zrealizowane*.
3. Przyznawanie świadczeń w formie posiłku na podstawie decyzji administracyjnej o udzielenie pomocy w postaci świadczenia niepieniężnego (zgodnie z art. 36 pkt 2 lit j ustawy o pomocy społecznej – *zalecenie zostało zrealizowane*).

Na podstawie art. 130 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemysłu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Kontrolę odnotowano w Książce kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu pod pozycją nr 2/2024.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 25 września 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Siemyśl, dnia 1 października 2024 r.

Agnieszka Bany
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Siemyślu

Marta Karbowskiak
Inspektor wojewódzki
Małgorzata Lewińska
Główny specjalista